

Niko Toš je dipl. pravnik, doktor socioloških znanosti, zaslužni profesor LU, sociolog je svoje družboslovno pedagoško in raziskovanje delovanje pričel na IDN, Beograd (1959), nato (1960) na Institutu za sociologijo LU kot raziskovalec in na FNT LU kot predavatelj Uvoda v družbene vede. Ob ustanovitvi VŠPV (1961) je zasnoval program in učbenik za predmet Metodologija družboslovnega raziskovanja, ju razvijal in uvajal študente v raziskovalno delo; zasnoval in vodil je program empiričnega družnoslovnega raziskovanja (CJM, 1966) ter longitudinalni projekt Slovensko javno mnenje (SJM, 1968 – 2014) in v njem deluje kot član programske skupine. Področja njegovega raziskovalnega delovanja so: socialna stratifikacija, mobilnost, mednarodne migracije, politična participacija, vrednotenje neenakost, temeljne družbene vrednote, poteki tranzicije, vrednotenje socializma/kapitalizma, odnos do preteklosti, procesi demokratizacije, zaupanje v institucije sistema, volilni porocesi, politične stranke, politično javno mnenje idr. - in končno, epistemološke osnove in smeri razvoja družboslovja. Vseskozi je deloval povezovalno in teamsko.

Njegova osebna bibliografija navaja preko tisoč avtorskih, soavtorskih, uredniških, znanstvenih in strokovnih knjig, člankov, raziskovalnih poročil, monografij in poglavji ter izvedenih raziskav. Na prehodu v 90-ta leta je program SJM uvedel v vse temeljne mednarodne družboslovne programe (EVS, WVS, ISSP, CSES) in sodeloval pri zasnovi (2000) ključnega evropskega družboslovnega empiričnega raziskovalnega projekta ESS-

.Bil je med pobudniki v razvoju Družboslovnega središča, zgodnje uvedbe računalništva v pouk in raziskovanje, razvoja družboslovne knjižnice in dokumentacije, arhiva družboslovnih podatkov; sprožal je založniške programe, bil član uredništev družboslovnih revij - ter ureja Znanstveno knjižnico FDV in knjižno serijo Vrednote v prehodu (I. – XIV.) itd.

Bil je direktor Raziskovalnega instituta FSPN, dekan ob programski prenovi v FDV (1989/91), ustanovni direktor Centra za razvoj univerze, predsednik Sveta za znanost in tehnologijo RS, ustanovni predsednik Upravnega odbora ARRS, soustanovitelj Slovenskega

sociološkega društva (1965), njegov podpredsednik in nato predsednik (1968 – 1977) podpredsednik (1972 – 1976) in nato predsednik Jugoslovanskega združenja za sociologijo (1981 - 1985), pobudnik vrste ključnih družbeno-kritični posvetovanj slovenskih in jugoslovanskih sociologov, član Raziskovalnega sveta Mednarodne sociološke asociacije itn.

Pomembnejše objave od leta 2020:

- soavtor, (2020) : Naproti novim oblikam družboslovja; prvotna izdaja Echoraum, Wien; prevod, Dokumenti SJM, Ljubljana; 264 str.

- ured., soavtor , (2020) : VREDNOTE V PREHODU XIII.; Dokumenti SJM, FDV, Ljubljana; 839 str.

- soavtor, (2022) : Sociologija in teorija mednarodnih migracij; Dokumenti SJM, FDV, Ljubljana; 796 str.

– soavtor, (2024) : Slovenska družba in sociologija na prehodu v sedemdeseta; Dokumenti SJM, FDV, Ljubljana; 579 str.

– ured., soavtor, (2024) : VREDNOTE V PREHODU XIV; Dokumenti SJM, FDV, Ljubljana; 836 str.

https://bib.cobiss.net/bibliographies/si/webBiblio/bib201_20240628_073534_02469.html